

Právo na dobrú samosprávu ponúka vzorové dokumenty pre zverejňovanie informácií a participáciu občanov

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) pripravil dva vzorové dokumenty, ktoré majú za cieľ pomôcť samosprávam lepšie informovať verejnosť o svojej činnosti a vytvoriť podmienky pre reálne ovplyvňovanie činnosti samosprávy zo strany občanov.

Ide o [Pravidlá zverejňovania informácií prostredníctvom internetovej stránky obce](#) [1] a [Všeobecne záväzné nariadenie obce o niektorých podmienkach účasti obyvateľov obce a ďalších osôb na samospráve obce](#) [2]. Oba dokumenty KI vypracoval v rámci projektu [Právo na dobrú samosprávu](#) [3] a dnes boli zverejnené na projektovej webstránke samosprava.institute.sk [3].

Dokumenty pre samosprávu na kľúč

Oba vzorové dokumenty sú určené tým samosprávam, ktoré chcú pôsobiť čo najviac transparentne a otvorene a poskytnúť obyvateľom obce a ďalším osobám reálnu možnosť podieľať sa na ich činnosti a ovplyvňovať ich rozhodnutia. Dokumenty sú pripravené na kľúč a okrem navrhovaného textu právneho predpisu obce obsahujú aj dôvodovú správu. Ak by si ich chceli v zastupiteľstve niektorej obce osvojiť a schváliť ich, stačí, keď do nich dopíšu názov obce, dátum schválenia a dátum účinnosti. V prípade miest a mestských častí je potrebné v dokumentoch upraviť terminológiu týkajúcu sa orgánov samosprávy.

Druhou možnosťou využitia vzorových dokumentov je, že budú slúžiť samosprávam ako inšpirácia, na základe ktorej upravia a doplnia svoje už existujúce predpisy (pravidlá a smernice o zverejňovaní informácií, rokovacie poriadky zastupiteľstiev a komisií a pod.), prípadne prijmú vzorové dokumenty v modifikovanej podobe zodpovedajúcej miestnym podmienkam a predstavám poslancov zastupiteľstva.

Pravidlá zverejňovania informácií

Pravidlá zverejňovania informácií vychádzajú zo zákona o slobodnom prístupe k informáciám, stanovujú však oveľa širší rozsah na internete zverejňovaných informácií, ako je len nevyhnutné minimum vyplývajúce z tohto zákona a niektorých ďalších zákonov. Zákony stanovujú rôzne spôsoby zverejňovania informácií – okrem internetovej stránky aj na úradnej tabuli obce, alebo spôsobom v mieste obvyklým. Tieto pravidlá stanovujú, že všetky informácie, ktoré má obec povinnosť zverejňovať aj inými spôsobmi, bude zároveň zverejňovať aj na svojej internetovej stránke.

Mali by sa na nej sústrediť všetky relevantné informácie o samospráve a jej orgánoch, o hospodárení a majetku obce, o právnických osobách, ktoré obec založila, zriadila alebo v nich má účasť. Súčasťou internetovej stránky obce má byť elektronická úradná tabuľa, na ktorej sa majú zverejňovať všetky informácie, ktoré obec zverejňuje na úradnej tabuli, a zároveň také, ktoré má na základe zákonov povinnosť zverejňovať spôsobom v mieste obvyklým. Na internete majú byť zverejnené aj všetky informácie, ktoré obec zverejnila na základe žiadostí podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Niektoré mestá a obce už v súčasnosti majú podobnú úpravu zverejňovania informácií schválenú. Vzorový dokument sa pokúša zhrnúť najlepšie príklady a skúsenosti v snahe o maximálnu transparentnosť a otvorenosť činnosti obecnej samosprávy a so zámerom čo najviac zjednodušiť občanom prístup k informáciám.

Nariadenie o účasti obyvateľov na samospráve obce

Všeobecne záväzné nariadenie obce o niektorých podmienkach účasti obyvateľov obce a ďalších osôb na samospráve obce upravuje možné spôsoby zapojenia obyvateľov obce do činnosti miestnej samosprávy. Zaručuje im možnosť nielen účasti, ale aj reálneho vyjadrenia názoru na zasadnutí obecného zastupiteľstva a jeho orgánov (komisie, rada). Súčasťou každého zasadnutia zastupiteľstva by mal byť bod Vystúpenia verejnosti, v rámci ktorého by obyvatelia obce mali mať možnosť vystúpiť na ľubovoľnú tému. Okrem toho by mali mať možnosť bez schvaľovania zastupiteľstvom vystúpiť ku každému z bodov programu.

Zavádza sa mechanizmus verejného pripomienkovania návrhov materiálov, ktoré boli predložené do zastupiteľstva. A to nielen vo vzťahu k návrhom všeobecne záväzných nariadení a rozpočtu obce, pri ktorých to stanovuje zákon, ale vo vzťahu ku všetkým materiálom, ktorými sa má zastupiteľstvo zaoberať. Úprava je analogická úprave účasti verejnosti v medzirezortnom pripomienkovom konaní, ktorá sa nachádza v Legislatívnych pravidlách vlády SR.

Vytvára sa inštitút občianskej iniciatívy, prostredníctvom ktorého budú môcť obyvatelia obce navrhnúť na rokovanie zastupiteľstva vlastný bod. Stane sa tak v prípade, ak sa pod návrh vo forme petície podpíše určitý počet alebo podiel obyvateľov obce s volebným právom. V takom prípade sa bude zastupiteľstvo musieť návrhom zaoberať, zástupcovia petičného výboru budú môcť návrh predniesť a obhajovať na zasadnutí zastupiteľstva a zastupiteľstvo bude o návrhu hlasovať.

Vytvára sa inštitút občianskej interpelácie, prostredníctvom ktorého sa obyvatelia obce budú môcť obracať so svojimi podnetmi a otázkami na starostu obce a obecný úrad. Ide zároveň o analógiu práva poslanca zastupiteľstva interpelovať starostu a člena obecnej rady. Obyvateľom obce by sa malo umožniť toto právo uplatniť v rámci bodu programu zastupiteľstva Vystúpenia verejnosti. Občianske interpelácie by mali byť zodpovedané podobným spôsobom ako interpelácie poslancov.

S výnimkou občianskej iniciatívy a občianskej interpelácie budú môcť spôsobom upraveným v nariadení participovať na činnosti samosprávy nielen obyvatelia obce, ale aj ďalšie osoby, ktoré sa v zmysle zákona majú podieľať na samospráve obce alebo ktoré majú k samospráve obce nejaký vzťah.

Modelové dokumenty:

[Pravidlá zverejňovania informácií prostredníctvom internetovej stránky obce](#) [1]

[Všeobecne záväzné nariadenie obce o niektorých podmienkach účasti obyvateľov obce a ďalších osôb na samospráve obce](#) [2]

Ondrej Dostál

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

V Bratislave dňa 21. marca 2013.

Tagy: [zverejňovanie informácií](#) [4]

[účasť obyvateľov obce](#) [5]

[modelové dokumenty](#) [6]

[infozákon](#) [7]